

ע"פ 10033/17 - בילאל שאכר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 10033/17

לפני:

כבוד השופט ד' ברק-ארז
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

המערער:

בילאל שאכר

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט
המחוזי בבאר שבע (כב' הנשיאה י' כץ והשופטים א'
ואגו ו-י' צלקובניק) בתפ"ח 6482-07-14 מיום
21.8.2017 ומיום 19.11.2017

תאריך הישיבה:

כ"ט בתשרי התש"ף (28.10.2019)

בשם המערער:

עו"ד אביגדור פלדמן; עו"ד ימימה אברמוביץ; עו"ד בן
מרמלי

בשם המשיבה:

עו"ד ארז בן ארויה

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

בשנת 2005, גופתה של רינת רואס ז"ל (להלן: המנוחה), צעירה כבת 20 שנה, נמצאה בשכונת מגוריה בעיר אשדוד מוטלת בין השיחים לאחר שעברה התעללות מינית קשה. חקירת המקרה נקלעה למבוי סתום. בחלוף כתשע שנים, במהלך שנת 2014, דגימת DNA שניטלה מהמערער בשל מעורבותו באירוע אלימות הובילה לפתיחה בחקירה נגדו ולבסוף, בצירוף ראיות נוספות, להרשעתו בעבירות רצח, אינוס ועבירת סדום של המנוחה. זהו הרקע לערעור הנסוב נגד הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' הנשיאה ר' יפה-כץ; והשופטים א' ואגו ו-י' צלקובניק) בתפ"ח 6482-07-14 מיום 21.8.2017, ולחלופין על גזר הדין שניתן ביום 19.11.2017. במסגרת גזר הדין הושת על המערער עונש של מאסר עולם ועוד 20 שנות מאסר בפועל, מתוכן 15 שנה במצטבר. כמו כן, השית בית המשפט על המערער תשלום פיצוי בסך של 258,000 ₪ להורי המנוחה.

כתב האישום

1. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום אשר הוגש נגד המערער, ביום 31.5.2005 נסעה המנוחה מתל-אביב לכיוון ביתה באשדוד ברכבו של מעסיקה, ממנו ירדה בסמוך לשעה 23:00 במקום הקרוב לבית מגוריה. משם המשיכה המנוחה לצעוד רגלית לכיוון ביתה. בסמוך ליציאתה מהרכב, המערער - אשר עבד באותה תקופה כפועל באתר בנייה בקרבת ביתה של המנוחה - הבחין בה, ובנסיבות שאינן ידועות למשיבה ובדרך אשר אינה ידועה למשיבה, גרר אותה אל סבך שיחים המצוי באתר הבנייה. שם בעל המערער את המנוחה באמצעות החדרת איבר מינו או חפץ אחר לאיבר מינה, וביצע בה מעשה סדום בכך שהחדיר את איבר מינו או חפץ אחר לפי הטבעת שלה, כל זאת בניגוד לרצונה בעודה נאבקה בו. בנוסף לכך, נשך את שתי פטמותיה. בשלב כלשהו החל המערער לחנוק את המנוחה בכוונה לגרום למותה, לחץ על צווארה באמצעות ידיו או באמצעות חפץ אחר, עד אשר נפחה נשמתה. לאחר מכן נמלט המערער מהמקום. גופתה נמצאה למחרת היום שכובה על גבה, כאשר פלג גופה התחתון ערום לגמרי וחולצתה וחזייתה מופשלות כלפי מעלה, כך שפלג גופה העליון היה חשוף למחצה. כתוצאה ממעשיו של המערער נמצאו על גופת המנוחה דימומים במקומות שונים בגופה, ביניהם פצע שפשוף בכניסה לנרתיק ובפי הטבעת, וכן פצעים בפטמותיה.

2. בגין המעשים המפורטים יוחסו למערער עבירות של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); אינוס תוך גרימת חבלה ותוך התעללות, לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) ו- (4) לחוק; ומעשה סדום תוך גרימת חבלה והתעללות, לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ובנסיבות סעיף 345(ב)(3) ו- (4) לחוק.

הדין לפני בית המשפט המחוזי והכרעת הדין

3. במענה לכתב האישום, כפר המערער במיוחס לו, ובכך שעבד באותו זמן באתר הבניה שתואר בכתב האישום בקרבת ביתה של המנוחה. הוא הודה רק בכך שעבד באותה תקופה כפועל בניין בעיר אשדוד. המערער הוסיף וציין כי אינו זוכר אם עבד ביום הרצח ואם היה באתר הבנייה באותו היום. הוא כלל לא זכר מה אירע באותו היום. לעומת זאת, בעדותו לפני בית המשפט אישר כי בשנת 2005 עבד בפרויקט באתר הבניה בו נמצאה גופת המנוחה. במהלך החקירה הנגדית ענה גם כן תשובות משתנות לשאלות שנשאל בנוגע להתנהלותו בימים שלאחר הרצח, והתקשה להסביר את הסתירות בדבריו. רק בשלב הסיכומים, הועלתה לראשונה על ידי בא-כוח המערער הטענה, עליה הוא חזר גם בערעור, כי קיימת אפשרות שהמערער היה מעורב "רק" בעבירות המין במנוחה, אך לא רצח אותה. בית המשפט המחוזי התקשה ליתן משקל לגרסה כבושה זו.

4. מכל מקום, המערער טען לפני בית המשפט המחוזי כי אין מקום להרשיעו בעבירות המיוחסות לו, שכן אין בידי המשיבה בדל ראיה באשר לאופן שבו נעשו המעשים. יחד עם זאת, עיקר המחלוקת בין הצדדים התמקדה בראיית ה-DNA המתאימה לפרופיל המערער שנמצאה על גופה של המנוחה. ובלשונו של בא-כוח המערער: "בכל ההיבטים: בשרשרת המוצג, בבדיקות המעבדה, במסקנה בנוגע להתאמה בין הפרופילים הגנטיים....". טענה נוספת שהועלתה הייתה כי מחדל חקירתי חמור הוא אשר הביא להגשת כתב האישום נגד המערער בחלוף 9 שנים מאז האירוע באופן אשר פגע באופן קשה בהגנתו. בסיכומיו, כאמור, העלה בא-כוח המערער טענה חלופית נוספת לפיה קיימת אפשרות שהמערער יחד עם אחרים קיים עם המנוחה יחסי מין ו"אולי אף היה מעורב בעבירות מין" שבוצעו, אך לא היה זה הוא אשר רצח אותה.

5. בית המשפט המחוזי נדרש בהכרעת דין מפורטת המתפרשת על פני למעלה מ-80 עמודים למכלול הראיות שהוגשו בהליך והעדויות שנשמעו לפניו. בית המשפט עמד על התמיהות והסתירות הרבות שעלו משלל גרסאות המערער ועל שקריו הרבים, אשר לא אפשרו להשתית כל גרסה על פיהן וליתבן כל אמון. לאחר בחינת ראיות התביעה נמצא כי מהצטברות הראיות כולן כמכלול, ובראשן ראיית ה-DNA (כאשר נמצאה התאמה בין דגימות שנלקחו משני שדיה של המנוחה ומציפורניה לפרופיל DNA של המערער), הראיות המצביעות על מיקומו של המערער בסמוך לאירועים, על התנהגותו המפלילה לאחר שהתרחשו האירועים ושקרי הרבים, אין ספק כי המערער ביצע את העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

6. עוד דחה בית המשפט את טענות ההגנה העיקריות בקשר לראיית ה-DNA. בית המשפט נדרש בהרחבה לראיה זו ובהקשר זה בעיקר לעדותה של ד"ר מיכל פנר (להלן: ד"ר פנר), אשר עבדה בשנת 2005 במעבדה הביולוגית במרכז הלאומי לרפואה משפטית (להלן: המעבדה), ועזבה את עבודתה במקום בסוף אותה שנה, והיא זו שביצעה את בדיקת ה-DNA למנוחה. כמו כן התייחס בית המשפט בפירוט לעדותה של ד"ר ענת גטס (להלן: ד"ר גטס), עובדת המעבדה מאז שנת 1992, שערכה את חוות הדעת בשנת 2014, על פיה עולה כי המערער מתאים להיות המקור לפרופיל שהתקבל מהדגימות שנלקחו מהמנוחה, בצירוף חוות דעת סטטיסטית שנערכה על ידי פרופ' עוזי מוטרו (להלן: פרופ' מוטרו), בכיר במחלקה לסטטיסטיקה ובמחלקה לאקולוגיה ואבולוציה באוניברסיטה העברית. בית המשפט נדרש בהרחבה לעדותה של ד"ר פנר אשר הסבירה כיצד הפיקה בשנת 2005 את ה-DNA מהמוצגים שקיבלה לאחר שחתמה על טופס קבלת מוצגים, כשהיא הרכיבה מהאנליזה שלו את הפרופיל המשוער, לאחר שנעזרה לצורך כך בשלוש דגימות שנלקחו מהציפורניים ומשני שדיה של המנוחה. ד"ר פנר פירטה כיצד נעזרה בגרפים על מנת להצביע על ה"פיקים" (עליות מזדמנות על פני הגרף) המסמנים "אללים" (צורות מולקולריות אפשריות של אותו גן), והסבירה והדגימה באשר לאופן בידוד וייחוד האללים מכל שלוש הדגימות מהן קיבלה את אותו פרופיל משוער (זאת כאשר מולקולת ה-DNA מאורגנת במבנים הנקראים כרומוזומים, על גביהם קיימים "אתרים", ובכל אתר (פרט לכרומוזומי המין) שני "אללים").

7. בית המשפט קבע כי על אף שבעדותה של ד"ר פנר היא הפנתה את בא-כוח המערער שחקר אותה פעמים רבות לקבל תשובות בנוגע לנהלי המעבדה ממי שעובד בה כיום, הרי שדי בתשובות שנתנה, בתוספת תשובותיה של ד"ר גטס, כדי לשפוך אור על מה שהתרחש במעבדה בשנת 2005. בית המשפט גם דחה את טענות המערער בדבר הפגמים שנפלו ב"שרשרת המוצגים", טענות אשר נטענו בכלליות מבלי שפורטה כל תקלה ספציפית. נמצא בהתייחס לעדויותיהן של ד"ר פנר וד"ר גטס – אשר העידו בקשר לשרשרת המוצגים מרגע נטילת הדגימות, דרך הבאתן למעבדה ועד לשמירתן – כי אף שבשנת 2005 הרישומים במעבדה היו ידניים, המעבדה פעלה באופן מסודר ושיטתי. כך גם הובהר שהמוצגים הועברו ישירות מחדר הנתיחה למעבדה, סומנו בסימונים אשר נותרו למשך כל השנים ונשמרו בתנאים הדרושים בהתאם לסוג המוצג.

8. על בסיס עדויותיהן של ד"ר פנר וד"ר גטס בית המשפט גם דחה את טענות ההגנה בנוגע לנהלי העבודה שהיו נהוגים בשנת 2005, טענות אשר גם הן נטענו בכלליות רבה וללא התייחסות נקודתית לנוהל זה או אחר. נמצא כי עדויות מומחיות התביעה הצביעו על הליך מסודר ועל בדיקה חוזרת של המוצגים בכל שלב. כמו כן, לא הוכח כי קיימת אפשרות כלשהי שהדגימות שנבדקו נמצא כי הן כוללות DNA עם פרופיל זהה לזה של המערער, לא באו מדגימות שנלקחו מהמנוחה. בית המשפט התייחס בהקשר זה גם לטענת ההגנה כי נמנע ממנה לתקוף את שיטות העבודה והנהלים שהיו נהוגים במעבדה בשנת 2005, שכן בקשות שהגיש המערער לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ) לעיין בחומרים רלוונטיים - נדחו. נקבע כי משנדחו בקשות המערער לקבלת חומר חקירה על ידי מותב אחר, ולא נמצא כי יש בחומר כדי לסייע בהגנתו, מבלי שהוגש ערר על החלטות אלו ומשהתנגד בא-כוחו של המערער כי בית המשפט יעיין בבקשות שהוגשו - אין מקום כלל להידרש לטענה זו.
9. באשר לטענה מרכזית נוספת של המערער - כי קיימת אפשרות לפיה לא היו רק שני תורמים לתערובת ה-DNA שנמצאה (היינו, תורם אחד נוסף מלבד המנוחה) אלא שלושה תורמים - העדיף בית המשפט את חוות הדעת מטעם מומחיות התביעה, על פיה באופן חד-משמעי היו רק שני תורמים אפשריים לתערובת שנבדקה, על פני חוות דעת המומחה מטעם ההגנה, ד"ר יורם פלוצקי (להלן: ד"ר פלוצקי). בית המשפט קבע כי ד"ר פנר וד"ר גטס פעלו באופן מיומן, על פי כללים ברורים ובהתאם לאמות מידה ראויות בהגיען למסקנה כי רק שני פרטים תרמו לתערובת ה-DNA שנמצאה, זאת כאשר על פי חוות הדעת הסטטיסטית שערך פרופ' מוטרו, בהסתמך על הנתונים, הסיכוי שהמערער אינו בעל הפרופיל המשוער שנמצא על גופה של המנוחה - אפסי.
10. בית המשפט מצא כי מרבית חוות דעתו של ד"ר פלוצקי - אשר התעמתה חזיתית עם חוות דעתן של מומחיות התביעה ועם חוות דעתו הסטטיסטית של פרופ' מוטרו, אף בהיבטים שהסנגור לא חלק עליהם - לא התייחסה באופן ספציפי לבדיקות שנעשו במקרה זה ולתוצאות אליהן הגיעו ד"ר פנר וד"ר גטס. ד"ר פלוצקי לא הצביע על כשלים או טעויות שנפלו בפועל בעבודת המעבדה במקרה הנוכחי. מעבר לכך, גם לשאלות התאורטיות ולהשערות שהעלה ד"ר פלוצקי ניתנו תשובות ברורות וחד-משמעיות על ידי ד"ר פנר וד"ר גטס. נקבע כי אין בחוות דעתו של ד"ר פלוצקי כדי לקבוע כי המומחיות מטעם התביעה פעלו שלא כראוי או שהממצאים אליהן הגיעו אינם נכונים. עוד קבע בית המשפט כי הספקולציות שהעלתה ההגנה בהתבסס על חוות דעתו של ד"ר פלוצקי שאף העיד מטעמה, בקשר להתנהלות המומחים במעבדה, לא התבססו על בדל ראיה ואף נסתרו באופן ישיר בעדויות של המומחיות מטעם התביעה.
11. בית המשפט גם הבהיר כי ראיית ה-DNA אינה ניצבת לבדה כבסיס להרשעה, כאשר נמצאו ביתר ראיות התביעה חיזוקים של ממש ואף סיוע לה. כך, הוכח מפי המערער, מעדויות הפועלים, מנהל העבודה והקבלן, ממסמכי המוסד לביטוח לאומי ומאיון מכשיר הטלפון הנייד של המערער כי הוא היה נוכח בסביבות אתר הבניה ומקום הרצח באותה תקופה שבה אירעו האירועים. לנוכחות זו של המערער ניתן משקל לא מועט, בעיקר נוכח נסיונותיו להרחיק עצמו מהעיר אשדוד וממקום ביצוע העבירה. לכך גם הצטרפה הימלטותו ממקום העבירה, ביחוד בהתחשב בכך שהוא מסר, בין יתר שלל גרסאותיו, גרסה שקרית לפיה לא עזב כלל את אשדוד. גם הובהר כי שקרי המערער, אשר באו לידי ביטוי בין היתר בהכחשות של עובדות שהודה בהן לבסוף בעצמו והסבריו המופרכים לראיות המסבכות אותו בביצוע העבירות, עלו אף הם לכדי סיוע של ממש.
12. בנוסף, נדחה גם הנדבך השני עליו נשען המערער בטענותיו - מחדלי החקירה בינם לא אותר כבר בשנת 2005. בית

המשפט הבהיר כי אין חולק שניתן היה לבחון את עניינו של המערער כבר באותה עת, אם היו נבדקים דיווחי הקבלן למוסד לביטוח לאומי, או אם היו מחשבים החוקרים באופן מדוקדק את מספר הפועלים שעבד באותו זמן באתר הבניה. כך, הקבלן באתר הבניה מסר לחוקרי המשטרה כי באתר עבדו באותה עת 21 פועלים, מתוכם 15 נכחו במקום בעת שהגיעה המשטרה לאתר ו-5 פועלים עזבו את אתר הבניה לאחר הרצח. חישוב פשוט היה מביא למסקנה כי קיים פועל נוסף שניתן היה לעלות על עקבותיו. עם זאת, לא נמצא שאותם מחדלים פגמו בהגנת המערער. בית המשפט גם דחה את הטענה כי נמנע מההגנה לבקר את תהליך מיצוי (מדגם) ה-DNA בשל חלוף הזמן והתכלות המוצגים. נקבע כי מכיוון שלא הוכח שנפלה טעות כלשהי במהלך ביצוע הבדיקות במעבדה, הרי שלא היה מקום לדרוש כי התביעה תבחן שוב את הדגימות שנותרו באופן שלא היה מותר להגנה אפשרות לבחון את הדגימות בעצמה. עוד צוין בהקשר זה כי קשה להבין את סירובה של ההגנה לבדוק את מיצוי ה-DNA בעצמה.

13. בית המשפט גם התייחס לתזה החלופית שהועלתה לראשונה בסיכומי ההגנה, על פיה יתכן שהמערער היה מעורב רק בעבירות המין כלפי המנוחה ולא בעבירות הרצח. נקבע כי המערער לא הצליח להצביע על כל תרחיש סביר שבו הרצח לא בוצע על ידי מי שביצע את עבירות המין, וגם אין בנמצא כל ראיה התומכת בתרחיש זה.

14. אחר כל אלה, ומשנמצא כי הוכח היסוד הפיסי של עבירת ההמתה, נבחנה שאלת קיומו של יסוד נפשי אצל המערער. נמצא כי התגבשה אצלו ההחלטה לקפח את חיי המנוחה, וזאת כפי שנלמד מתוך התנהגותו בנסיבות המקרה – הפעלת כוח קטלני על צווארה של המנוחה באופן המצביע על התגבשותה של החלטה להמית. כמו כן, לא נטען ובוודאי שלא הוכח קיומו של קנטור טרם המתת המנוחה. נמצא כי נוכח הממצאים החד-משמעיים המצביעים על דימומים ופציעה באיבר מינה ובפי הטבעת, ולאור סימני האלימות הקשים שנמצאו על גופת המנוחה, לא יכולה להיות מחלוקת כי סביב מועד ההמתה המערער אנס את המנוחה וביצע בה מעשה סדום. על כן, בשים לב לכל האמור, המערער הורשע בעבירות שיוחסו לו.

15. בגזר הדין שניתן ביום 19.11.2017 קבע בית המשפט כי יש להשית על המערער עונשים נפרדים בגין עבירת הרצח ועבירות המין, כאשר ההתעללות המינית אינה "נבלעת" במעשה הרצח. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, מתחם העונש ההולם לעבירות המין הועמד על הטווח שבין 15 ל-20 שנות מאסר בפועל. בגזירת העונש, ציין בית המשפט כי מדובר במקרה קשה ואכזרי ביותר, כאשר בעבירות מסוג זה יש ליתן דגש לעקרונות הגמול וההרתעה, על פני נסיבותיו האישיות של העבריין. במקרה זה, שבו המערער לא התחרט על מעשיו והמשיך להתכחש להם, נמצא כי לנסיבותיו האישיות ולעובדה שעברו הפלילי אינו משמעותי, יש ליתן משקל נמוך ביותר, אם בכלל. לאור האמור, השית בית המשפט על המערער את העונשים שפורטו לעיל. בנוסף על האמור, בשל הנסיבות החריגות בחומרתן – ההתעללות המינית שנלוותה למעשה הרצח, התעללות שבוצעה תוך שימוש בכוח רב ומאבק בין הקרבן לרוצח, ואף נשיכת הקרבן – נקבע כי מדובר ברצח בנסיבות חריגות בחומרתן כאמור בסעיף 30 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן: חוק שחרור על תנאי ממאסר). על פי סעיף זה, מי שבית משפט קבע לגביו כי ביצע "רצח בנסיבות חריגות בחומרתן" כאמור, ועדת שחרורים מיוחדת לא תמליץ על הקלה בעונשו בטרם חלוף 15 שנים מראשית מאסרו, ותקופת המאסר עליה תמליץ לא תפחת מ-40 שנים.

מכאן לערעור שלפנינו.

טענות המערער בערעור

16. המערער חזר במסגרת נימוקי הערעור על הטענות שהעלה לפני בית המשפט המחוזי בסיכומי ההגנה. הנושא האחד, הרשעת המערער בהסתמך על ראיית DNA אשר "לכל הפחות אכן קושרת את הנאשם לזירת הארוע", אולם "לא בהכרח קושרת את הנאשם לכל המעשים הקשים שיוחסו לו בכתב האישום". נטען כי ראייה זו לבדה אינה יכולה לספק מידע לגבי מה שארע, ואין בכוחה לקשור את המערער לעבירות המין ובפרט לעבירת הרצח ולקבוע כי המערער חנק את המנוחה. המערער גם חזר על הסתייגותיו מעדותה של ד"ר פנר, אשר נטען כי לא מסרה תשובות ענייניות מספקות בקשר לנהלי העבודה במעבדה. כמו כן, לטענת המערער, חרף הדרישה ההכרחית לתוספת ראייתית, המשיבה לא הביאה ראיות המהוות חיזוק של ממש לתוצאות בדיקת ה-DNA. הראיות עליהן הסתמכה המשיבה אינן יכולות לשפוך אור על נסיבות האירוע, על האופן בו התרחש, על שאלת קיומם של מעורבים נוספים ועל פרטים קריטיים רבים שבלעדיהם לא ניתן להרשיע את המערער מעבר לספק סביר.

17. המערער חזר גם על הטענות הכלליות שהעלה לפני בית המשפט המחוזי בדבר הבעייתיות בהתייחסות לראיית ה-DNA כ"מלכת הראיות" ועל הקושי הקיים בהרשעה על בסיס ראייה יחידה כזו. כמו כן, המערער הלן על כך שבית המשפט זקף לחובתו אי-ביצוע בדיקות נוספות, וזאת חרף העובדה שנכח חלוף הזמן החומר התכלה, למעט מיצוי DNA משד ימין ומהציפורניים של המנוחה בכמות קטנה. המערער גם חזר על טענתו כי לצורך התמודדות עם ראיית ה-DNA, הוא נדרש לחומר נוסף הנוגע לאופן ביצוע הבדיקות ותקינות המעבדה, אלא שבקשות שהגיש לקבלת חומרי חקירה נוספים נדחו (בע"ח 12790-02-15) ועל כן גם בירור אפיק זה נחסם בפניו.

18. עוד בקשר לראיית ה-DNA טען המערער כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שדחה את חוות דעתו של המומחה מטעמו, ד"ר פלוצקי, על כל חלקיה כשהוא ממעיט בערכה. על פי טענתו, היה על בית המשפט להסתמך על חוות דעתו של ד"ר פלוצקי בנוגע להליך הפענוח לפיו פעלה ד"ר פנר, ולו היה עושה כן, הדבר היה מביא אותו למסקנה המתבקשת בדבר הטלת ספק סביר בחוות הדעת אשר נערכה בשנת 2005. כמו כן, היה על בית המשפט המחוזי לשעות לחוות דעתו של ד"ר פלוצקי אשר דחה את עמדתה של ד"ר פנר כי הפרופיל המשלים היחיד האפשרי לתערובת ה-DNA הוא של המערער, ובהצביעו על האפשרות ששלושה פרטים תרמו לתערובת, ומכאן כי יתכן שהיו עוד מעורבים באירוע.

19. הנושא השני בו התמקדו טענות המערער, הן לפני בית המשפט המחוזי והן לפנינו, הוא המחדל החקירתי שהביא לעיכוב באיתור המערער ולהעמדתו לדין בחלוף שנים, מחדל אשר נטען כי הוביל לפגיעה בהגנתו. חלוף הזמן, על פי הטענה, הקשה על בירור ואיתור ראיות המוכיחות את אשר אירע; הקשה על האפשרות להתחקות אחר פעילות המעבדה ביחס לתקינות בדיקת ה-DNA שנעשתה בשנת 2005; והקשה על האפשרות לקיים בדיקה עצמאית על ידי ההגנה שכן חלק מהמוצגים משנת 2005 התכלו.

20. עוד לטענת המערער, שגה בית המשפט המחוזי בקבעו כי השאלות שנותרו פתוחות אינן חיוניות להבנת התמונה הכוללת. זאת שעה שלא נמצא חומר ביולוגי באברי המין של המנוחה, לא נמצאו תאי זרע וגם בראיית ה-DNA עצמה אין כדי להצביע על מעורבות באונס או ברצח, שכן ממצאי ה-DNA על חזה המנוחה ומתחת לציפורניה יכולים להצביע לכל היותר על עבירת תקיפה. לחלופין נטען, כי גם מהראיות ומחוות הדעת שעמדו לפני בית משפט לא ניתן לפסול את התזה החלופית לפיה המערער "יחד עם אחרים לקח חלק בעבירות המין אולם לא רצח את המנוחה", כאשר תזה זו אף נתמכת בחשד שהעלה כאמור המומחה מטעם

ההגנה, ד"ר פלוצקי, לפיו יתכן כי שני אנשים (מלבד המנוחה) תרמו לתערובת ה-DNA.

21. לחלופי חלופין, ובשולי הערעור, נטען כי יש להקל בעונשו של המערער ולהטיל עליו עונש מאסר עולם בלבד, או לקבוע כי העונש הנוסף למאסר העולם ירוצה כולו בחופף. זאת בהתחשב בנסיבות העניין ובכך שמדובר באירוע אחד. כמו כן, התבקש בית המשפט להקל בעונש ה"קנס" (היינו, ברכיב הפיצוי) שהושת על המערער, נוכח מצבה הכלכלי הקשה של משפחת המערער ונוכח העובדה שמתנהל הליך אזרחי נגד המערער, בקשר לאותם מעשים.

טענות המשיבה

22. מנגד, המשיבה סמכה ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. ראשית נטען כי אין כל מקום להתערב בהכרעת דינו המפורטת והמנומקת של בית המשפט המחוזי, שכן טענות המערער מתייחסות באופן מובהק לקביעות עובדתיות ולמצאי מהימנות של הערכאה הדיונית. המערער כשל להרים את הנטל הכבד המוטל עליו להצביע על טעות בהכרעת הדין המצדיקה התערבות ערכאת הערעור. כמו כן, נטען כי המערער בערעורו ממחזר את הטענות שהעלה לפני בית המשפט המחוזי וכלל אינו מתמודד עם קביעות בית המשפט בנוגע לעדויותיהן וחוות הדעת של מומחיות התביעה, בנוגע למכלול העדויות הראיות החפציות הנוגעות לעבודתו באתר הבניה, לשקריו הבוטים של המערער ועוד. בנוסף, טענת המערער, שהעלה רק בערעור, על פיה הוא סבור שמכלול הראיות בתיק קושר אותו לזירה אך לאו דווקא למעשה עצמו, רק מדגישה כי על אף שהמערער שטח את טענותיו הכלליות נגד ראיית ה-DNA, הרי שנראה שהוא בעצמו אינו חולק על עצם הימצאות פרופיל זה לשלו על גופת המנוחה. לטענת המשיבה נוכח הכחשתו הגורפת של המערער לביצוע המעשים, ובהתחשב במכלול הראיות, נסתם הגולל על יכולתו להציע הסבר סביר ומעוגן בראיות כיצד הגיע לשדיה של המנוחה ולציפורניה פרופיל DNA זהה לשלו.

23. המשיבה התייחסה בהרחבה לסוגיות אותן העלה המערער בערעור. ביניהן, קו ההגנה החלופי שהועלה לראשונה על ידי בא-כוח המערער בסיכומיו, עליו חזר גם בערעור, שהמערער היה מעורב בעבירות המין בלבד. לטענת המשיבה מדובר בקו הגנה מופרך, חסר אחיזה כלשהי בחומר הראיות ואינו מתיישב עם השכל הישר. הוא גם לא עולה בקנה אחד עם הערכת מומחי התביעה שלא נסתרה שמותה של המנוחה נגרם במקום מציאת הגופה וכי נמצא פרופיל DNA אחד בלבד על גופה של המנוחה, מעבר לזה של המנוחה. קו הגנה זה אף נסתר באופן פוזיטיבי מתוך העובדות שהוכחו לפני בית המשפט המחוזי. יתר על כן, מדובר בגרסה כבושה אשר לא הובהר מדוע לא נטענה לאורך ההליך.

24. עוד טענה המשיבה כי אין כל מקום להתערב בעונש שהושת על המערער, כאשר בית המשפט המחוזי אף עשה עמו חסד בכך שחפף באופן חלקי את עונש המאסר בגין עבירות המין לעונש המאסר עולם בגין עבירת הרצח. בנסיבות העניין, אין כל מקום להקלה נוספת בעונשו של המערער. הוא הדין אף באשר לרכיב הפיצוי שהושת עליו, כאשר אין בטענה כי מתנהלת נגדו תביעה אזרחית כדי להשפיע על רכיב זה.

דיון והכרעה

כוחן של ראיות נסיבתיות

25. בבסיס ערעורו של המערער, הטענה כי אין בידי המשיבה "בדל ואפילו קצה ראייה" לאופן בו נעשו המעשים בגינם הורשע בעבירות רצח, אינוס ומעשה סדום, ועל כן, על פי הנטען, לא ניתן היה להרשיעו בהן.
26. אין חולק כי אין ראייה ישירה הקושרת את המערער לביצוע המעשים המיוחסים לו, כאשר הרשעתו נסמכה על שורה של ראיות נסיבתיות. אלא שבפסיקת בית משפט זה נפסק זה מכבר כי כוחן של ראיות נסיבתיות אינו נופל מכוחן של ראיות ישירות. בית משפט מוסמך להרשיע נאשם בפלילים בהתבסס על ראיות נסיבתיות בלבד, ככל שיש בהן די כדי להוביל למסקנה כי אשמתו של הנאשם הוכחה מעבר לכל ספק סביר (ראו למשל: ע"פ 2960/14 חזן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.1.2017) (להלן: ענייןחזן)). אכן, ראיות נסיבתיות אינן מוכיחות במישרין את העובדות הטעונות הוכחה. תהליך קביעת הממצאים בהסתמך על ראיות מסוג זה נעשה בדרך של הסקת מסקנות הגיוניות מהנסיבות שהוכחו לאחר בחינת מכלול הראיות (ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף, פסקה 96 לפסק דינו של השופט נ' סולברג (21.1.2015) (להלן: עניין קריאף); ע"פ 8948/12 נמר נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (1.2.2016); ע"פ 6201/18 טובול נ' מדינת ישראל, פסקה 60 (28.10.2019)). עיקר כוחן של הראיות הנסיבתיות הוא במשקלן הכולל והמצטבר ובהצטרפותן למארג ראיתי אחד (ע"פ 7007/15 שמיל נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (5.9.2018) (להלן: עניין שמיל); עניין חזן, שם; ע"פ 2132/04 קייס נ' מדינת ישראל, פסקה 23 לפסק דינו של השופט א' א' לוי (28.5.2007)).
27. בית משפט זה עמד בעבר לא-פעם על הדרך המקובלת להסקת מסקנות המבוססות על ראיות נסיבתיות, וזאת בהתבסס על מבחן תלת-שלבי: בשלב הראשון, נבחנת כל ראיה נסיבתית בפני עצמה כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי; בשלב השני נבחנת מסכת הראיות כולה לצורך קביעה אם היא מובילה למסקנה המפלילה, אשר עשויה להתקבל גם מצירופן של כמה ראיות נסיבתיות אשר כל אחת מהן בנפרד אינה מספיקה לצורך הפללה, אלא רק משקלן המצטבר; בשלב השלישי מועבר הנטל אל הנאשם לספק הסבר חלופי השולל את התזה המפלילה (ראו למשל: ע"פ 9372/03 פון וייזל נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(1) 745, 754 (2004); עניין קריאף, פסקה 97 לפסק דינו של השופט נ' סולברג; ע"פ 2661/13 יחייב נ' מדינת ישראל, פסקאות 37-39 (18.2.2014); ע"פ 2602/15 אלענאמי נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (22.8.2017)). במסגרת השלב השלישי והאחרון, בית משפט בוחן אם מכלול הראיות הנסיבתיות שולל מעבר לכל ספק סביר את גרסתו והסבריו של הנאשם. בהקשר זה נקבע כי אין די בהעלאת הסבר חלופי תיאורטי ודחוק מצד הנאשם, אשר אין לו אחיזה ממשית בחומר הראיות (ע"פ 9038/08 נאשף נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (15.4.2010); ע"פ 2697/14 חדאד נ' מדינת ישראל, פסקה 75 לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) ס' ג'ובראן (6.9.2016); עניין שמיל, פסקה 23). זאת וודאי כאשר ההסבר אינו מתייחס למכלול הראיות המצטבר כי אם תוקף כל ראיה נסיבתית בפני עצמה (ע"פ 8808/14 פחימה נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (10.1.2017)). במסגרת זו, על בית המשפט גם ליתן דעתו לנסיבות ולעיתוי מתן הגרסה "המזכה" מצד הנאשם (ע"פ 6162/16 דלו נ' מדינת ישראל, פסקה 50 (4.2.2018)).
- ראיית ה-DNA
28. בענייננו, הראיה המרכזית, אליה גם כיוון המערער את מרבית חיצי, היא ראיית ה-DNA. ככלל, ממצא DNA עשוי לשמש כראיה עוצמתית. מדובר באחת הראיות הנסיבתיות שניתן לייחס להן משקל גבוה ביותר (עניין חזן, פסקה 16). בנסיבות המתאימות, ובהעדר הסבר חלופי, ניתן לבסס עליה הרשעה בפלילים אף אם מדובר בראיה יחידה (ע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל (24.9.2012); ע"פ 6928/17 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקה 12 (16.8.2018)). יחד עם זאת, משקלה של הראיה יבחן בהתחשב בנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומקרה.

29. המערער חזר על הטענה כי השאלות שלא קיבלו מענה בכל הקשור לאופן ביצוע הבדיקות ונהלי העבודה בשנת 2005, מכרסמות במהימנותה של ראיית ה-DNA ואף יש בהן כדי להביא לפסילתה. ברם, אין בטענות אלה כל ממש. ראשית, בפי המערער לא הייתה כל טענה ברורה ומפורטת בדבר אופן הליך ביצוע הבדיקות במעבדה או בדבר "שרשרת המוצג". שנית, גם טענות כלליות אלה נדחו לאחר שנדרש בית המשפט המחוזי בהרחבה "לשרשרת המוצג", החל מנטילת הדגימות, דרך העברתן למעבדה וכלה באופן שימור הדגימות, ולדרכי העבודה בהן התנהלה המעבדה בהתחשב בנהלים שהיו נהוגים באותה עת. בית המשפט דחה את הטענה בדבר אי-תקינות ביצוע הבדיקה, בהתחשב בחוות הדעת שהוגשו ובעדויותיהן של המומחיות מטעם התביעה והמומחה מטעם ההגנה, כאשר נקבע כי הוכח שד"ר פנר וד"ר גטס פעלו במקצועיות ובמהימנות. מעבר לעובדה שאין בטענות המערער בהקשר זה דבר מעבר להטחת ביקורת כללית והעלאת השערות באשר לאופן עבודת המעבדה, הרי שהכרעת בית המשפט המחוזי בעניין זה נסמכת על קביעות עובדה וממצאי מהימנות אשר אין זה דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן (ראו למשל: ע"פ 6568/16 אסעד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (8.1.2019)). פשיטא כי גם אין כל מקום לטענת המערער כי נותרו סוגיות פתוחות רלוונטיות בנוגע לאופן ביצוע הבדיקות ותקינות המעבדה, שעה שנדחו בקשות שהגיש לקבלת חומרי חקירה נוספים שהיו יכולים לשפוך אור על סוגיות אלו (בע"ח 12790-02-15). כפי שגם קבע בית המשפט המחוזי, משלא נמצא על ידי בית המשפט שדן בבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ כי היה בחומר כדי לסייע להגנת נאשם (ואף לא הוגש על ההחלטות ערר, כפי שציין בא-כוח המערער לפני בית המשפט המחוזי), הרי שאין עוד מקום לטענת המערער כי נותרו סוגיות פתוחות קריטיות להגנה שהיה בחומר שהתבקש כדי להביא לפתרון. מה גם, משסירב בא-כוח המערער לאפשר לבית המשפט המחוזי לעיין בבקשות שהגיש במסגרת אותו הליך ובהחלטת בית המשפט, ממילא נשמטה הקרקע מתחת לטענתו.

30. ועוד. בניגוד לטענת המערער, בית המשפט המחוזי דחה את חוות הדעת שהוגשה על ידי המומחה מטעם המערער, ד"ר פלוצקי, לאחר שנדרש לעומק הסוגיות השנויות במחלוקת, ובכלל זה הסוגיה בדבר מספר התורמים האפשריים לתערובת ה-DNA שנמצאה על גופת המנוחה. תזה זו נדחתה באופן חד-משמעי על ידי המומחיות מטעם התביעה אשר הבהירו כי קיים מרכיב אחד נוסף בלבד, בנוסף ל-DNA של המנוחה, לאחר שפורט על ידי ד"ר פנר כיצד בוצעה האנליזה של הנתונים.

31. הנקודה המרכזית עליה חלק ד"ר פלוצקי בהקשר זה, הייתה בקשר לזיהוי מספר ה"אללים" בתערובת ה-DNA שנדגמה משד ימין של המנוחה. בעוד שחוות דעת המומחים מטעם התביעה הצביעה על 4 "אללים" "אמיתיים" בלבד (ועל "רעשי רקע" נוספים) - כאשר דרך ביצוע האנליזה הובהרה במהלך עדותה של ד"ר פנר - לדעת ד"ר פלוצקי ניתן לזהות בתערובת 5 "אללים" באופן המצביע בהכרח על קיומו של תורם נוסף מעבר למנוחה ולמערער (אין חולק כי הופעתם של 5 "אללים" באתר אחד משמעותם כי מדובר בתערובת שמקורה ביותר משני אנשים).

32. אלא שגם בעניין זה לא מצאתי כל מקום להתערב בקביעותיו המבוססות של בית המשפט המחוזי. כפי שקבע בית המשפט המחוזי, טענתו זו של ד"ר פלוצקי נשענה על תרחישים תאורטיים וכלליים מבלי שהוצג לה כל ביסוס ראיתי. ד"ר פלוצקי הסכים שהתזה שהציג מומחי התביעה אפשרית. ד"ר פלוצקי גם לא חלק על כך שבהחלט ניתן, במסגרת אנליזה כמותית, לקבוע שאלל מסוים הוא "אמיתי" או לא (פרוטוקול הדיון מיום 15.10.2015, עמ' 264). יתר על כן, לא רק שד"ר פלוצקי אישר שהדבר "אפשרי", אלא הוא גם קבע: "זה חובה!" במקרים המתאימים (פרוטוקול הדיון מיום 15.10.2015, עמ' 265, שורה 8). כל שנטען היה כי בתיק העבודה של ד"ר פנרלא נמצא תיעוד המצביע על כך שהיא עשתה "אנליזה כמותית". אלא שגם לאחר שהעד עומת עם העובדה כי ד"ר פנר ציינה בכמה מקומות במהלך חקירתה על דוכן העדים כי הדבר אכן נעשה, ענה "אני לא אומר שלא נעשה, אני לא ראיתי

בתיק" (פרוטוקול הדיון מיום 15.10.2015, עמ' 268, שורה 17). וכן, "זה מה שאני יכול להגיד, אני לא הייתי במעבדה" (שם, שורה 21), "אני ראיתי תיק לפני, בתיק - זה איננו, זה כל מה שאני אומר" (שם, שורה 24).

33. יתר על כן, כפי שגם קבע בית המשפט המחוזי, הייתה פתוחה לפני המערער הדרך לבצע בדיקה נוספת שהייתה יכולה לאשש את טענותיו. לא ניתן להסתפק בטענת המערער כי לא יכל לעשות כן נוכח העובדה שבשל חלוף הזמן נותר רק "מיצוי" החומר לבדו (מהציפורנים ומשד ימין של המנוחה). ד"ר פנר העריכה בעדותה כי קיים "סיכוי סביר" לקבל תוצאות מבצוע בדיקה על מיצוי החומר שנותר, וההגנה לא הציגה כל ביסוס לטענה הכללית בדבר היעדר יכולת לעשות כן.

34. מכל מקום, עיקר הדיון נסוב לעניין משקלהשל הראיה אשר צריך להיבחן בפרספקטיבה של ההסברים שניתנו, או כבמקרה זה, אשר לא ניתנו, לאותה ראיה, על ידי המערער. למעשה, לאורך כל ההליך, החל מחקירותיו במשטרה וכלה על דוכן העדים, המערער ביקש להרחיק עצמו מכל וכל מהממצא הקושר אותו באופן חד-משמעי למנוחה. הוא שב וחזר על טענתו כי מעולם לא היה בכל סוג של מגע וקשר עם המנוחה. כך כבר במהלך חקירתו במשטרה, כאשר הבהיר כי לא היה לו כל קשר עם המנוחה ומעולם לא פגש אותה (למשל, ת/25(ב), עמ' 31-33), והכחיש כל קשר למעשים, לנשיכות, לעבירות המין או לחניקה (ת/30(ב), עמ' 20-17). זאת גם לאחר שהוא עומת עם העובדה שנמצאה התאמה בינו לבין פרופיל ה-DNA שנמצא על גופתה. בתשובה לשאלת החוקר אם יכול להיות שממצאי DNA שלו נמצאו על גופת המנוחה, ענה: "זה בלתי אפשרי, זה לא יכול להיות" (ת/25(ב), עמ' 36, שורות 23-24). גם על דוכן העדים לא ניסה ליתן כל הסבר על הימצאות ממצאי ה-DNA על גופת המנוחה, כאשר בתשובה לשאלה כיצד הגיע הממצא האמור לגופתה של המנוחה, טען שאינו יודע (עמ' 309). המערער חזר על הטענה שהוא חף מפשע, לא הרג ולא אנס (עמ' 312).

35. אמנם, המערער טען כי ממצאי ה-DNA אינם יכולים לקשור אותו לעבירות המיוחסות לו, נוכח היעדר ממצאי DNA באברים שנחבלו בזיקה לתקיפה המינית. אלא שהמערער נמנע מלתת כל הסבר סביר לשאלה כיצד הגיעו ממצאי ה-DNA לגופה של המנוחה, במקומות שבהם כן נמצאו. לעובדה שלא נמצא DNA במקומות נוספים אין כדי לשמוט את הקרקע תחת המשקל שיש ליתן לראיה זו בנסיבות העניין, באשר למעורבותו של המערער במעשים המיוחסים לו. זאת בהתחשב בעיקר בכך שהמערער נמנע מלתת כל הסבר סביר לשאלה כיצד הגיעו ממצאי ה-DNA לשדי המנוחה ולציפורניה (למעט העלאת אפשרות היפותטית שהועלתה באופן כללי בשלב הסיכומים בדבר "נוכחות" כלשהי עם המנוחה. מעבר לכך שמדובר באפשרות תאורטית בלבד, שהועלתה לראשונה בשלב הסיכומים, הרי שכפי שיפורט בהמשך, אין לה כל בסיס עובדתי).

בכל מקרה, אין ראיות ה-DNA ניצבת לבדה, וכפי שיפורט בהמשך, מצטרפת לה שורה של ראיות אשר יש לבחון את משקלן המצטבר ואת תמונת הפאזל השלמה העולה ממארג הראיות בכללותן.

ראיות נסיבתיות נוספות

36. הלכה למעשה יתר הראיות, כלל אינן מצויות במחלוקת, ואף לא המסקנות הנובעות בנפרד מכל אחת מהן. זאת שעה שהמערער עצמו, במסגרת הערעור לפנינו, טען כי הראיות הנסיבתיות הנוספות אכן "מקשרות" אותו "למקום בו נמצאה הגופה", גם

אם לשיטתו אין בהן כדי לקשור אותו למעשים עצמם (סעיף 15 לעיקרי טיעון). היינו, אף לשיטת המערער יש בכוחן של ראיות אלו כשלעצמן כדי לקשור אותו לזירת הרצח, אף כי בד בבד, לא חדל מלהעלות את הטענה כי אין בכוחן לעשות כן.

37. בית המשפט המחוזי מנה שורה של ראיות המצביעות על הקשר של המערער לזירת הרצח: המערער עבד בתקופה הרלוונטית אצל הקבלן חמודה חאלד בפרויקט באשדוד באתר הבניה בסמוך למקום מציאת גופת המנוחה. כך עולה ממסמכי המוסד לביטוח לאומי (ת/17 מיום 23.6.2014), מעדותו של הקבלן, מעדותו של אח הקבלן שהיה מנהל העבודה באתר ומעדויות הפועלים הנוספים שעבדו איתו באותו אתר בנייה באותה עת; נתוני התקשורת (ת/19) ממקמים את המערער ביום הרצח - יום 29.5.2005 בשעה 21:58 באשדוד, כשהוא מאוכן בפעם הבאה מספר ימים לאחר מכן, ביום 2.6.2005, בכפר כאוכב באזור הגליל התחתון (במאמר מוסגר יצוין כי קשה גם לקבל את טענתו של המערער כי העובדה שמכשיר הטלפון הנייד שהיה באמתחתו לא היה פעיל בין יום 29.5.2005 ועד ליום 2.6.2005 צריכה להיזקף לטובתו. אם כבר, ההיפך הוא הנכון. מה גם שהמערער לא הבהיר בחקירותיו מדוע לא היה זמין באותם ימים).

38. אלא שמעבר לכך שיש בראיות אלה כדי "לקשור" את המערער "למקום בו נמצאה הגופה", כפי שגם הבהיר בא-כוח המערער, יש ליתן לראיות אלה משמעות נוספת ומשקל נוסף בהינתן גרסתו המשתנה והחסרה של המערער, ובעיקר בהתחשב בנסיבותיו להרחיק עצמו מכל קשר לעיר אשדוד ולאתר הבניה. לאור המשמעות המרכזית שיש ליתן להתנהלות מפלילה זו של המערער, ארחיב אפוא בעניין זה. תחילה טען המערער במהלך חקירתו במשטרה כי מעולם לא נכח בעיר אשדוד (ת/25ב), למשל בעמ' 34 ו-35). המערער המשיך ואחז בגרסה זו גם במהלך סיור במסגרתו הובל על ידי החוקרים ברחובות העיר (דו"ח ביצוע הובלה והצבעה (ת/26)). גם כאשר הגיעו המערער והחוקרים בסמוך לזירת הרצח, ענה בשלילה לשאלות החוקרים אם היה אי-פעם באותו מקום, או אם עבד באתר בנייה באיזור (ת/26ג), עמ' 8). רק מספר ימים לאחר מכן, בחקירה מיום 26.6.2019, ציין בפתח חקירתו כי נזכר שעבד בעבר בעיר אשדוד אף כי אינו זוכר באיזה אתר בנייה ובאיזו שנה זה היה (ת/29ד), עמ' 3). כשנשאל מדוע לא מסר זאת בחקירות קודמות אמר כי "רק עכשיו נזכרתי" (ת/29ד) עמ' 4, שורה 2, וכי במהלך הסיור הוא היה "בהלם" ובהזיות (שם, שורה 32). זכרוננו שב אליו בהמשך אותה חקירה כאשר נזכר בסדר היום המפורט של מסגרת העבודה באותו אתר בניה באשדוד (עמ' 10-8). ובאותה שיחה "נזכר" כי אותו אתר בניה באשדוד, הוא אתר הבניה "בסיטי" (עמ' 11). היינו, אתר הבניה בו אותרה גופת המנוחה. המערער גם אישר, כשהוצגו בפניו שמות של פועלים, כי מדובר בפועלים שעבדו יחד איתו (עמ' 18-20), אף כי בחקירות קודמות טען שאינו מכירם. בחקירתו במשטרה ביום 29.6.2014 אף הודה כי עבד באתר הבניה הרלוונטי בזמן הרצח (ת/30), עמ' 2).

39. כאמור לעיל, במענה לכתב האישום, הודה המערער בכך שעבד באותה תקופה כפועל בניין בעיר אשדוד, אך כפר בכך שעבד באותו זמן בפרויקט הספציפי שתואר בכתב האישום בקרבת ביתה של המנוחה. לעומת זאת, זכרוננו המתעתע של המערער שב לו בעדותו לפני בית המשפט. אז אישר כי בשנת 2005 אכן עבד בפרויקט באתר הבניה בו נמצאה גופת המנוחה (פרוטוקול הדיון מיום 12.7.2015, עמ' 240-241). אז גם ציין כי עבד במקום גם כאשר הגיעו השוטרים לאתר הבניה לאחר הרצח, אם כי לא הבחין בהם (פרוטוקול הדיון מיום 12.7.2015, עמ' 241-242). במהלך החקירה הנגדית ענה תשובות משתנות בקשר למעשיו באותו יום שבו אירע הרצח ובימים שלאחריו. כך למשל, טען כי היה באתר הבניה בזמן שנמצאה הגופה, הוא שמע את האמבולנס נוסע ברחוב, עבד באתר כאשר הגיעו השוטרים, אבל הם לא קראו לו לקחת דגימה (עמ' 253), והוא שמע על כך רק בסוף היום (עמ' 254). אחר כך אישר כי (כפי שגם עולה ממסמכי המוסד לביטוח לאומי) יום העבודה האחרון שלו באתר הבניה היה ביום 31.5.2019, כאשר

הודיע לקבלן שהוא עוזב את העבודה בסוף החודש, ולאחר מכן נסע לביתו ולא נשאר באתר הבניה (עמ' 257). כאשר הוטח בו כי הגופה אותרה רק ביום 1.6.2019, והשוטרים הגיעו לאתר רק מספר ימים לאחר מכן, ביום 6.6.2019, כשהוא – על פי עדותו שלו – כבר עזב את העיר אשדוד, תיקן את עצמו שבעצם המשיך לעבוד באתר גם לאחר יום 31.5.2019 (עמ' 259). אחר כך ענה "לא זכר" (עמ' 262, שורה 1). כשנשאל שוב אם היה באתר הבניה לאחר הרצח אם לאו, תוך הפניה לדברים הסותרים שאמר גם במשטרה, ענה: "מה הנכון? פחדתי" וכן - "לא יודע. לא יודע" (עמ' 292, שורה 21; שורה 25).

40. בנסיבות אלה, בדין קבע בית המשפט המחוזי כי השינויים התכופים בגרסתו של המערער ושקריו אינם מאפשרים ליתן בו אמון. זאת ועוד, לא למותר לציין כי שקרי נאשם עשויים לעלות כדי חיזוק ואף סיוע לראיות התביעה, כאשר מדובר בשקרים מהותיים ברורים וחד משמעיים היורדים לשורש העניין מבלי שניתן להם הסבר מספק (ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (3.9.2009); ע"פ 2854/18 משה נ' מדינת ישראל, פסקה 63 (27.8.2019)). "ההסבר" שניתן לחלק מהשקרים על דוכן העדים, באשר להכחשתו הגורפת כי נכח בעבר בעיר אשדוד, אינו הסבר כלל, נוכח העובדה שהמערער תירץ את שקריו בכך ש"פחד" (פרוטוקול הדיון מיום 12.7.2015, עמ' 273-274; עמ' 280-281). לא רק שאין בהסבר זה כדי לבאר את שינוי הגרסאות, הרי שיותר משהוא יכול להועיל למערער, מחדד הוא את הקושיה – ממה "פחד" המערער. שמא מגילוי האמת?

41. הנה כי כן, בהתחשב בגרסת המערער, מעבר לכך שיש בראיות הנסיבתיות כשלעצמן כדי לסבך אותו בביצוע המעשים, הרי שבמארג הראיות הכולליש די כדי להוביל למסקנה הגיונית מובהקתהקושרת את המערער לביצוע המעשים. כאמור לעיל, ממצאי ה-DNA שנמצאו על גופת המנוחה תואמים את הדגימה שנלקחה מהמערער. המערער לא הציע כל הסבר המניח את הדעת באשר לאופן שבו הגיעה דגימת ה-DNA לגופה של המנוחה (ההסבר החלופי הקלוש בדבר האפשרות כי היה מעורב בקיום יחסי מין עם המנוחה או בעבירות המין בלבד, אינו בא כלל בגדר הסבר המניח את הדעת, כפי שיפורט בהמשך). המערער ניסה להרחיק את עצמו בכל דרך אפשרית מהמיקום גאוגרפי בו אותרה גופת המנוחה, אך בסבך השקרים וההתפתלויות, ורק לאחר שהוטחו בו הראיות המצביעות על שהותו באותו מקום, הודה לבסוף כי עבד באותו אתר בנייה באותה עת, כאשר גם נתוני התקשורת של הטלפון הנייד שלו קושרים אותו למיקום גאוגרפי רלוונטי ביום הרצח.

42. שקריו המרובים של המערער ונסיבותיו להרחיק את עצמו מקשר כלשהו לעיר אשדודולאתר הבניה, ואף מהתרחקותו מהעיר אשדוד בדיוק בימים שלאחר הרצח, יש בהם כדי ליתן משנה תוקף ליתר הראיות המצביעות על נוכחותו בעיר אשדוד, באתר הבניה ובמרחק מהעיר אשדוד לאחר הרצח, כראיות מפלילות. מכלול ראיות אלה – המחזק את ממצאי ה-DNA, מוביל באופן מובהק למסקנה ברורה בדבר מעורבותו של המערער בביצוע המעשים.

43. בהתחשב אפוא במכלול הראיות הנסיבתיות, אף אם אין בראיות אלו שנפרשו כדי להעיד באופן ישיר על חלקו של המערער בביצוע העבירות, הרי שכפי שהצביע על כך בית המשפט המחוזי, מעורבותו בביצוע המעשים נלמדת מהבחינה הרחבה של התשתית העובדתית בכללותה. יש לזכור כי הרשעה על בסיס ראיות נסיבתיות דורשת התייחסות רחבה על מכלול חלקי ה"פאזל". ראיה ועוד ראיה המצטרפות זו לזו עד שנגלית תמונה רחבה. זאת אף אם אין בכל ראיה לבדה כדי לבסס הרשעה.

התזה החלופית

44. השלב השלישי של המבחן התלת-שלבי, מחייב כאמור בחינת קיומה של גרסה חלופית שיש בה כדי לעורר ספק סביר אמיתי באשמתו של נאשם. בעניינו, המערער לא הצביע על כל גרסה כזו. כאמור, רק בשלב הסיכומים בבית המשפט המחוזי בא-כוחו הציג בקצרה ובתמציתיות רבה קו הגנה חלופי על פיו קיימת "אפשרות" כי המערער היה מעורב בעבירות המין בלבד, כאשר יתכן כי אחרים היו אלה שהביאו למותה של המנוחה. ברם, לא מדובר ב"גרסה" של ממש, כי אם בתרחיש חלופי, כללי ומעורפל, שהוא בגדר אפשרות תאורטית, ללא תיאור מפורט של ההתרחשות הנטענת שאירעה. ככל שניתן לראות בכך "גרסה", הרי שמדובר בגרסה כבושה, אשר לא ניתן לה כל הסבר – קל וחומר לא הסבר סביר – לכבישתה, ועל כן המשקל שיש ליתן לה הוא נמוך מאוד, אם לא אפסי (ראו למשל: ע"פ 10477/09 מובארק נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (10.4.2013)). זאת על אחת כמה וכמה במצב דברים זה, בו מועלית ה"גרסה" רק בשלב הסיכומים, בתום שלב ההוכחות, כאשר השהיית חשיפת הגרסה הכבושה מקימה את החשד כי כבישת הגרסה נועדה "להתאמתה" לראיות שהובאו מטעם התביעה (ע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל, פסקה 5(ד) (18.5.1998); ע"פ 9385/10 אבו צעלוק נ' מדינת ישראל, פסקה י"ז (27.12.2011)). קשה אף לקבל כי כאשר נאבק נאשם על חפותו נוכח אישום בעבירת רצח, ובעת ש"מרחף" מעליו עונש מאסר עולם, הוא אינו שוטח את הגרסה שבכוחה לזכותו (ראו גם: עניין שמיל, פסקה 33). ואכן, קו הגנה קיצוני המכחיש את ביצוע המעשים באופן גורף, עשוי לעמוד לו לנאשם לרועץ ולשלול אפשרות העלאת טענות חלופיות סותרות (ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, פסקה 171 (10.11.2011) (להלן: עניין קצב)).
45. מעבר לכך, "גרסה" זו גם לא נתמכה כלל בראיות (למעט ראיה נטענת אחת, על אודותיה יפורט מיד בסמוך). כפי שקבע בית המשפט המחוזי, התזה המוצעת אינה עולה בקנה אחד עם מכלול הראיות בתיק הכולל בין היתר קיומם של ממצאי ה-DNA מתחת לציפורניה של המנוחה באופן המצביע על מאבק אלים, ובהינתן פרופיל DNA אחד בלבד מלבד המנוחה, על גופתה. כמו כן, לא הוצגה כל ראיה הסותרת את קביעתו העובדתית של בית המשפט על פיה הרצח והאונס בוצעו באותו מקום בו נמצאה הגופה, קביעה שהתבססה על ממצאי עובדה ומהימנות, ובהתחשב בין היתר בחוות דעתו של ראש המעבדה הניידת לזירת עבירה (ת/12(ב)). המערער לא הצביע על כל תרחיש סביר אחר.
46. המערער חזר וטען כי "גרסתו" המעודכנת דווקא מגובה בראיה – שכן, חוות דעתו של ד"ר פלוצקי הצביעה על האפשרות כי בתערובת ה-DNA קיים פרופיל נוסף, מלבד המערער והמנוחה. אלא שאין בטענה זו כדי לשמש ביסוס לתזה החלופית הכבושה שהוצגה, בוודאי לא באופן המקרקע את התשתית המוצקה להוכחת אשמתו של המערער. ראשית, כפי שפורט לעיל, אין כל מקום להתערב בקביעת בית המשפט המחוזי אשר דחה אפשרות זו, בהתבסס על בחינת חוות דעתם של המומחים משני הצדדים, חקירתם ועדויותיהם. שנית, מעבר לעובדה שאין מקום להתערב בהעדפת חוות הדעת של מומחי התביעה על פני חוות הדעת מטעם ההגנה, הרי שאף אם הייתה מתקבלת עמדת המומחה עליו ביקש המערער להסתמך, לא היה בכך כדי לבסס את התזה החלופית והתמציתית שהועלתה כאמור כלאחר יד. כך, אף אם היה מוכח כי בתערובת נמצא פרופיל DNA אשר מתאים לאדם נוסף מלבד המנוחה והמערער, הרי שבנסיבות העניין לא היה לממצא זה משקל מכריע. בוודאי שלא היה לנתון זה כיצד להשליך על הקביעה – אשר למעשה איננה נתונה כלל במחלוקת – כי יש בממצא ה-DNA כדי לקשור את המערער לאירוע שבו מצאה המנוחה לבסוף את מותה, וביתר הראיות הקושרות אותו לזירת האירוע. בהתחשב בתשתית הראייתית הענפה והתמונה החד-משמעית המתקבלת מצירופן יחדיו של מכלול הראיות, כמו גם התנהגותו המפלילה של המערער, אף ראיה המצביעה על מעורבות אדם נוסף לא הייתה מובילה למסקנה הבלעדית כי אדם אחר רצח את המנוחה ולא הייתה יוצרת ספק סביר בתשתית הראייתית המבוססת נגד המערער (השוו: ע"פ 5459/09 שוורץ נ' מדינת ישראל (20.7.2015)). הראיה עליה הוא מבקש להישען אינה ראיה מכרעת עד כדי שהרשעתו אינה יכולה לדור עמה בכפיפה אחת.

47. יתר על כן, קשה להבין כיצד טענתו החלופית של המערער, בהסתמך על אותה ראייה, מועילה לו. זאת, משום שלכל הפחות לפי גרסתו החדשה הוא היה בבחינת "מבצע בצוותא" יחד עם חברו העלום אשר ביצע את המעשים בנוכחותו ובהשתתפותו "החלקית" של המערער. ממילא לפי גרסה זו, המערער ממלא אחר כל היסודות העובדתיים והנפשיים של ביצוע המעשים כולם, כמבצע בצוותא לפי סעיף 29(ב) לחוק העונשין (וראו: ע"פ 2652/95 רז נ' מדינת ישראל, פסקה 5(ג) (21.2.1996); ע"פ 1160/09 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (19.10.2009); ע"פ 4380/08 סעסע נ' מדינת ישראל, פסקה 31(8.4.2010); ע"פ 954/17 עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 32 (10.6.2019)). ואדגיש, גרסה חלופית זו נשללה.

48. אכן, כדרכם של אישומים המבוססים על ראיות נסיבתיות, ישנם חסרים מסוימים בתמונה הכללית. הדרך המדויקת שבה פעל המערער נותרה בגדר תעלומה. עם זאת, מכלול הראיות על כל רכיבהן, מגלה תמונה שלא ניתן להסיק ממנה מסקנה אחרת. אשוב ואזכיר: המערער הרחיק עצמו במודע מהעיר אשדוד ומאתר הבניה (כשהוא "מזגזג" בתשובותיו לשאלה אם עבד באותו אתר בניה רלוונטי אם לאו). המערער הכחיש כל קשר שהוא עם המנוחה, התנכר לראיית ה-DNA, ושב וטען לחפותו. רק לבסוף – "הסכים" בשפה רפה ובתמציתיות כי אכן ניתן להסיק כי היה "בנוכחות" עם המנוחה וכי יש לו זיקה לזירת האירוע, מבלי שפירט דבר באשר לקורות אותו אירוע קשה. יתר על כן, כפי שציין בא-כוח המערער בסיכומיו שבעל-פה לפני בית המשפט המחוזי: "הנאשם לא רוצה לגלות בדיוק מה היה שם. טעניו (כך במקור – ד.מ.) ונימוקיו עמו" (פרוטוקול הדיון מיום 5.3.2015, עמ' 299). ברם, כפי שפורט לעיל בהרחבה, במסגרת הבחינה התלת-שלבית, מגיע בסוף תורו של הנאשם לשכנע, ולו ברמה של ספק, באמיתות גרסתו ולהפריך את החשד הכבד שהראיות מבססות נגדו (ראו למשל: ע"פ 1132/10 בעניין פלונינה"ל, פסקה 25).

49. אמנם, לעתים התזה החלופית מכרסמת בעוצמת הבהירות של התמונה שנגלית כתוצאה מצירוף מכלול הראיות הנסיבתיות, באופן שבו לא מתאפשרת הרשעת הנאשם בעבירה. כמו כן, כאשר מדובר בהרשעה המתבססת על ראיות נסיבתיות, גם בית המשפט מחויב לבחון ביוזמתו קווי הגנה חלופיים אפשריים (עניין קצב, פסקה 149). אלא שבענייננו, גם אני סבור, כפי שסבר בית המשפט המחוזי, כי בהתחשב בתמונה הראייתית הכוללת, אשמתו של המערער היא המסקנה ההגיונית היחידה הגוברת על כל אפשרות רציונלית אחרת, בהיעדר כל מסקנה הגיונית אחרת הנובעת ממכלול מסכת הראיות הנסיבתיות. גם האפשרות שהעלה המערער בענייננו, נמצאה חסרת הגיון, קלושה וסותרת ממצאים ראייניים ברורים.

50. בהקשר זה, גם אין לקבל את טענתו המרכזית של המערער כי לא ניתן לייחס משקל מרשיע למכלול הראיות הנסיבתיות משום שיש בהן לכל היותר כדי לקשור אותו לזירת האירוע, ל"נוכחות" עם המנוחה ("נוכחות" שטיבה לא הובהר עד תום מצד המערער), ו"בדוחק ובספק רב" לקשור אותו אף "לעבירות המין" – אך לא באופן ישיר לביצוע רצח. אין לקבל את הטענה כי כוחן של הראיות דל נוכח היותן בלתי-ישירות. זה הוא טיבן של ראיות נסיבתיות. באופן מובנה, ראיות נסיבתיות אינן ראיות המלמדות באופן ישיר על ביצוע העבירות המיוחסות לנאשם, אלא שיש בהצטברותן, בצירופן זו לזו וברוחב התמונה הנגלית כשהן ניצבות יחדיו, כדי לקשור נאשם למעשים המיוחסים לו (ראו גם: עניין חזן, פסקה 16).

51. החסרים והשאלות הפתוחות בנוגע לרגעיה האחרונים של המנוחה עד אשר נפחה את נשמתה בנסיבות המזעזעות, אינם חייבים למצוא מענה ופיתרון בהכרעת דינו של בית המשפט. כפי שגם נאמר זה מכבר בעבר בעניין ע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רבינוביץ (22.4.2010), בפסק דינם המשותף של השופטת (כתוארה אז) מ' נאורוהשופט י' דנציגר:

"...בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל 'החידות' העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה 'יימצאו' ויונחו במקומן. די בכך שהמעין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל רכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטיה. אכן, התמונה אינה מלאה, אך היא תמונה מספקת. כפי שקבע השופט טירקל ב-ע"פ 351/18 שלמה כהן ברוך חולי נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 477, 484 (1981):

'דומה שמותר להסתכן בקביעה, כי כאשר כל אחת מן הראיות הנסיבתיות בפני עצמה נוטה להצביע על אשמתו של הנאשם יותר מאשר על חפותו - ואפילו אין בה כשלעצמה כדי להרשיעו - הרי ככל שראיות אלה רבות יותר, מגוונות יותר ושלוות יותר אישה ברעותה, נעשית 'חזקת חפותו' של הנאשם לאפשרות רחוקה יותר וקלושה יותר, עד שלא נותר ממנה שריד. יש כאן, כביכול, מעין תמונת הרכבה ('פזל'), שככל שמצטרפים זה לזה חלקים רבים יותר, מגוונים יותר ושלובים יותר זה בזה, הולכים ומתהווה תמונה, שבעיקרה היא ברורה לחלוטין, אפילו נעדרים אחדים ממרכיביה. יתר על-כן, תיתכן גם תיתכן אפשרות אחרת, שונה, שכל אחת מן העובדות, המובאות להוכחת אשמתו של הנאשם, היא תמימה ומקרית לחלוטין, כשהיא בפני עצמה, אולם עצם צירופן יחד אינו יכול מבחינה הגיונית - להיות תמים ומקרי" (פסקה 50)

כפי שפורט לעיל, כך הוא גם בעניינינו.

מחדלי חקירה

52. ולקראת סיום, באשר למחדלי החקירה הנטענים על ידי המערער. אכן, נראה כי מוטב היה אם היו מתבצעות מספר פעולות על ידי חוקרי המשטרה אשר ניתן לשער כי היו יכולות להביא ללכידת המערער בסמוך לאחר מועד הרצח. כגון עיון במסמכי המוסד לביטוח לאומי באותו זמן או בדיקה דקדקנית של מספר הפועלים שעבדו באותו אתר בנייה. עם זאת, הלכה היא כי קיומם של מחדלי חקירה אין בו כשלעצמו כדי להביא לזיכוי נאשם, אם חרף מחדלי החקירה הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו בעבירות המיוחסות לו ואם לא קופחה הגנתו (ע"פ 2404/09 אלחמידי נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (1.9.2009); ע"פ 8529/11 גוסייןאטקישייב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.5.2012)). בעניינינו, הטענה כי חקירה שהייתה מתבצעת סמוך לאחר הרצח היה בה פוטנציאל לגלות ראיות מזכות נטענה באופן כללי וללא כל ביסוס. אין די בטענה כללית ותאורטית בדבר הפגיעה בהגנת נאשם בשל מחדלי חקירה (ראו גם: ע"פ 1643/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (25.1.2015)). לא זו אף זו, בא-כוח המערער גם הבהיר כאמור לעיל כי המערער ממאן "לגלות בדיוק מה היה שם". אם כן, לא שכחה עקב חלוף הזמן עומדת בבסיס גרסתו המתעתעת של המערער, כי אם רצון מכוון ומודע להימנע מלספר את אשר התרחש. כפי שצוין לעיל, המערער נמנע מלבצע בדיקות נוספות בקשר לממצאי ה-DNA, גם אלו שניתן היה לעשות בחלוף הזמן, ועל כן גם את הטענה בעניין התכלות החומרים בשל חלוף הזמן, לא ניתן לקבל. בנוסף, אין לקבל את טענת המערער כי היה על המשיבה לבצע בדיקה נוספת בשנת 2014 לדגימות שניטלו מגופת המנוחה. זאת בהתחשב בתוצאות הברורות שהתקבלו בשנת 2005 משלוש הדגימות שניטלו, ולאחר שנמצא כפי שפורט לעיל, כי פעולות המעבדה בוצעו בשנת 2005 באופן מקצועי וסדור. זאת על אחת כמה וכמה כאשר הובהר כי בדיקה כזו הייתה עלולה לכלות את המוצגים ולמנוע מההגנה אפשרות לבצע בהן בדיקות מטעמה, דבר שכאמור היא נמנעה מלעשות בכוונת מכוון.

53. לסיכום אפוא, ראיות התביעה משתלבות זו בזו היטב ומצביעות על אשמתו של המערער. מכלול הראיות כולן, ממצאי ה-DNA כמו גם יתר הראיות הנסיבתיות שפורטו מצביעים בבירור על מעורבותו של המערער בביצוע המעשים מבלי שנמצא הסבר סביר המיישב את התשתית הראייתית כולה עם חפותו של המערער. לפיכך, אם תשמע דעתי, יש להותיר את הרשעת המערער על כנה.

ערעור על גזר הדין

54. גם דינו של חלק זה של הערעור להידחות. כידוע, ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים בהם הוא חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים אחרים, או בנסיבות שבהן נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (וראו לדוגמה לאחרונה: ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסקה 15 (5.11.2019)). עניינו של המערער כלל אינו נמנה על מקרים אלה, ואף המערער לא טען כי חלה אחת מהעילות המצדיקות התערבות. כל שנטען הוא כי יש מקום להקל בעונשו, וזאת בהתחשב בכך שמדובר במסכת עובדתית אחת ובהינתן קשר הדוק בין העבירות. אלא שאין בטענות אלו כדי להצדיק התערבות בגזר הדין שניתן. קשה להפריז במעשיו האכזריים והקשים של המערער וקשה למצוא נקודות לזכותו. די במבט חטוף בתמונות גופתה של המנוחה מזירת העבירה (ת/12(ג)), כדי להבחין באכזריות הרבה שבה ביצע המערער את מעשיו. ישנם מקרים בהם המילים אינן יכולות לבטא את מראה העיניים, ומקרה זה נכנס לגדרם. בנסיבות קשות ואכזריות אלה הצטברות העונש של עבירות המין לעונש מאסר העולם על הרצח הייתה במקומה. בצדק גם קבע בית המשפט המחוזי כי מדובר ברצח בנסיבות חריגות בחומרתן כאמור בסעיף 30 לחוק שחרור על תנאי ממאסר (וראו: ע"פ 1900/18 ילמה נ' מדינת ישראל, פסקאות 21-28 (6.10.2019)). לבסוף יש לציין כי בית המשפט לקח בחשבון את הזיקה בין העבירות כאשר קבע כי מתוך העונש שהושת על המערער בגין עבירות המין ישא המערער 5 שנים במצטבר לעונש מאסר העולם. מכאן אפוא, שאין בטענות שהעלה המערער כדי להצדיק התערבות בגזר הדין שניתן.

55. גם לא מצאתי בטענות המערער דבר המצדיק התערבות ברכיב הפיצוי שהושת עליו. כפי שתיאר בית המשפט המחוזי, וכפי שהתרשמנו גם אנחנו, הסבל שנגרם למשפחה הוא עז ביותר וקשה מנשוא. הצער, הכאב והסבל על גדיעת חייה של אישה צעירה בנסיבות כל כך קשות הביא לשינוי עצום בחייהם של בני המשפחה, מן הקצה אל הקצה. בנסיבות מצערות אלו, אין מקום להפחית מאומה מגובה הסכום המקסימלי שמאפשר החוק לפסוק, כפיצוי עבור משפחתה שנותרה – גם שנים אחרי ביצוע המעשים – פגועה ומדממת, כפי שעלה אף מדברי האם בדיון שלפנינו. בנסיבות אלו, גם אין מקום לשעות לטענת המערער באשר לפסיקת הפיצוי נוכח ההליך האזרחי המתנהל נגדו. מכל מקום, הערכאה הדיונית אשר תדון בהליך האזרחי תבחן אם ראוי לנכות מסכום הפיצוי שיפסק, אם יפסק, את סכום הפיצוי שהושת עליו במסגרת ההליך הפלילי (וראו: רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(2) 802,820 (2007); ע"פ 1434/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (31.10.2010)).

אשר על כן, אם תשמע דעתי, ידחה הערעור על שני חלקיו.

ש ו פ ט

השופט ד' ברק-ארז:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט י' וילנר:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ד' מינץ.

ניתן היום, י"ג בכסלו התש"ף (11.12.2019).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת